

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně: **O. V.**, zastoupena JUDr. Martinem Köhlerem, advokátem se sídlem České mládeže 135, Liberec, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2004, č. j. OAM-29/CU-09-09-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 6. 2007, č. j. 16 Az 3/2007 - 22, o námitce podjatosti uplatněné žalobkyní,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Milada Tomková, JUDr. Brigita Chrástilová a JUDr. Bohuslav Hnízdil **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 6 Azs 88/2007.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností žalobkyně brojí proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl její žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

K vyrozumění o složení senátu ze dne 24. 9. 2007, doručenému zástupci žalobkyně dne 15. 10. 2007, vznesla žalobkyně ve svém podání ze dne 22. 10. 2007 námitku podjatosti vůči soudcům JUDr. Miladě Tomkové, JUDr. Brigitě Chrástilové a JUDr. Bohuslavu Hnízdilovi. Důvod vyloučení pro podjatost spatřovala žalobkyně ve skutečnosti, že jmenovaní soudci se podíleli na projednávání a rozhodování věci v předchozím soudním řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Azs 335/2005.

Ve svém vyjádření k podané námitce podjatosti jmenovaní soudci shodně uvedli, že z hlediska § 8 odst. 1 s. ř. s. nemají žádný osobní ani jiný vztah k věci, k účastníkům řízení ani k jejich právním zástupcům. Pouze rozhodovali o předchozí kasační stížnosti žalobkyně, a to rozsudkem ze dne 24. 1. 2007, č. j. Azs 335/2005 - 46, jímž bylo rozhodnutí krajského soudu zrušeno.

Věc byla v souladu s § 8 odst. 5 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu publikovaný pod č. 49/2004 Sb. NSS), předložena k rozhodnutí jinému senátu Nejvyššího správního soudu, který shledal námitku podjatosti nedůvodnou.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Podjatost soudce zasahuje do principu nezávislosti soudce, neboť nestrannost soudce tento princip předpokládá. Samotný pojem soudce totiž s sebou nese atribut nezáujatosti a nestrannosti a bez toho, že by se nepředpokládal, nebylo by důvodu ani pro konstituování soudní moci jako jednoho z pilířů demokratické

společnosti. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (článek 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána soudu příslušnému a přikázána soudu, resp. soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16, dostupné na www.nssoud.cz).

V daném případě žalobkyně námitku podjatosti opírá výlučně o skutečnost, že uvedení soudci byly členy senátu Nejvyššího správního soudu, jenž rozhodoval ve věci vedené pod sp. zn. 6 Azs 335/2005. Předmětem rozhodování v této věci byla kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 12. 2004, č. j. 41 Az 19/2004 - 22, kterým krajský soud poprvé zamítl žalobu žalobkyně proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného. Senát složený z dotčených soudců zrušil rozsudek krajského soudu pro vady, jimiž bylo řízení o žalobě před krajským soudem zatíženo a k nimž Nejvyšší správní soud přihlédl z úřední povinnosti. Věcnými námitkami žalobkyně uplatněnými v této (první) kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud nezabýval.

Žalobkyně v této skutečnosti spatřuje důvod pro vyloučení spočívající v tom, že se uvedení soudci *podíleli na projednávání a rozhodování věci v předchozím soudním řízení*.

Interpretací pojmu *předchozí soudní řízení* se přitom již Nejvyšší správní soud zabýval (srov. zejména rozhodnutí publikovaná pod č. 53/2004 a č. 545/2005 Sb. NSS) a uzavřel, že překážkou, která je důvodem podjatosti soudce z důvodu podílu na předchozím soudním řízení může být pouze skutečnost, že by soudce na jiném stupni soudní hierarchie rozhodoval o totožné věci (totožnost věci je dána totožností účastníků a předmětu řízení), na které se podílel na odlišném stupni. Jinými slovy tutéž věc nemůže u krajského soudu a poté v řízení opravném u Nejvyššího správního soudu projednávat a rozhodovat stejný soudce.

Právní úprava § 8 odst. 1 věta druhá a třetí s. ř. s. tedy vyjadřuje princip instanční oddělenosti řízení před jednotlivými funkčně příslušnými soudy, a to jako záruku vnitřní nezávislosti soudní soustavy, a tím i práva každého na spravedlivý proces. V judikatuře Nejvyššího soudu zabývající se institutem vyloučení soudců (např. sp. zn. 26 Cdo 74/99, www.nssoud.cz) i v dosavadní judikatuře Nejvyššího správního soudu (např. rozhodnutí publikovaná pod č. 433/2005 Sb. NSS) je patrný konzistentní přístup v tom směru, že soudce má čerpat poznatky potřebné pro projednávání a rozhodování věci z těch pramenů a tím způsobem, jež jsou vlastní té fázi řízení, k níž je podle pravidel funkční příslušnosti povolán. Z toho plyne, že není kladen důraz na absolutní neznalost projednávaného případu soudcem, překážkou pro projednání a rozhodnutí věci není jakékoliv dřívější poznání o dané věci.

Ve správním soudnictví tak zpravidla v případě žaloby podané proti „novému“ rozhodnutí správního orgánu, které tento orgán vydal následně po zrušujícím rozhodnutí soudu, rozhoduje u krajského soudu tentýž senát, který nepochybně určité poznatky o věci již má. Podobně v případě, kdy Nejvyšší správní soud zruší ke kasační stížnosti některého z účastníků rozsudek krajského soudu, také zpravidla v řízení o žalobě pokračuje tentýž senát či tentýž samosoudce krajského soudu. Jestliže v případě žalobkyně rozhodoval o žalobě proti shora označenému rozhodnutí žalovaného po zrušujícím rozsudku Nejvyššího správního soudu jiný samosoudce krajského soudu, nejednalo se o důsledek aplikace ustanovení § 8 s. ř. s., ale změna v osobě samosoudce musela být dána změnou v jednacím řádu krajského soudu.

Z hlediska § 8 s. ř. s. je proto podstatné, že uvedení soudci se nepodíleli na řízení před krajským soudem a nebudou užívat k projednání a rozhodnutí věci žádné poznatky, jež by mohly vzbudit pochybnosti o vnitřní nezávislosti soudních instancí. Skutečnost, že byly členy senátu Nejvyššího správního soudu, který rozhodl o kasační stížnosti žalobkyně proti v pořadí prvému rozsudku krajského soudu, proto není důvodem k jejich vyloučení.

Žádnými dalšími konkrétními skutečnostmi, které by nasvědčovaly důvodům podjatosti pro poměr uvedených soudců k věci nebo k účastníkům řízení, námitka odůvodněna není. Ani z obsahu soudního a správního spisu Nejvyšší správní soud žádné skutečnosti nasvědčující podjatosti nezjistil. Okolnosti, ze kterých žalobkyně dovozuje podjatost, tak nelze bez přistoupení dalších faktů považovat za skutečnosti, jež by svědčily o existenci zvláštního poměru uvedených soudců k žalobkyni, žalovanému či k věci samé, pro něž by měl mít Nejvyšší správní soud pochybnosti o jejich nepodjatosti. Nebylo ani zjištěno, že by se uvedení soudci podíleli na projednávání nebo rozhodování věci v předchozím soudním řízení nebo v řízení správním. Za situace, kdy

rovněž dotčení soudci vyloučili existenci skutečností, jež by mohly být důvodem jejich podjatosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. listopadu 2007

JUDr. Marie Žiškova
předsedkyně senátu